

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО“

Приета от ФС (протокол №/ дата): №9/ 23.04.2020 г.

Приета от КС (протокол №/ дата): №6/ 25.02.2020 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИКОНОМИКА НА ТРУДА“;

**ЗА СПЕЦ: Всички специалности от ПН 3.7, 3.8 и 3.9; ОКС „бакалавър“ –
дистанционно обучение**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 3;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: общо: 120 ч. в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 4

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	108
В т.ч.:	
• КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	102

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р. Р. Калчев)

2. ....
(доц. д-р К. Антонова)

3. ....
(гл. ас. д-р М.Иванова)

Ръководител катедра: .....
“Икономика и управление на строителството“ (доц. д-р Божидар Чапаров)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Икономика на труда“ има за цел усвояването от студентите на знания и умения в областта на труда и индустриалните отношения. От обучението по нея се очакват следните по-съществени резултати: а) студентите да познават основните понятия, методи, закономерности, фактори, нормативни актове и официални документи по отношение на икономическите аспекти на трудовите и осигурителните отношения; б) да могат да тълкуват зависимостите на пазара на труда; в) да изграждат и осъществяват съвременни трудови отношения между работодатели и наемни работници; г) да намират ефективни решения за уреждане на икономическите взаимоотношения между работодателите и наемните работници. Съдържанието обхваща същността на труда, пазара на труда, заплащането на труда, осигурителните системи, качество на труда и индустриалните отношения.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. СЪЩНОСТ НА ТРУДА	
1.1	Същност и теоретични концепции за труда
1.2	Функции на труда
1.3	Особености на труда
ТЕМА 2. НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	
2.1	Същност на населението
2.2	Количествена характеристика на възпроизводството на населението
2.3	Качествена характеристика на възпроизводството на населението
ТЕМА 3. ПАЗАР НА ТРУДА	
3.1	Същност, особености и функции на пазара на труда
3.2	Видове трудови пазари. Търсене и предлагане на работна сила
3.3	Елементи и основни потоци на пазара на труда
3.4	Влияние на пазара на труда върху производството
3.5	Регулиране на трудовия пазар
ТЕМА 4. ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА	
4.1	Същност и видове трудова заетост
4.2	Същност и видове безработица
4.3	Измерване и структури на заетостта и безработицата
4.4	Обслужване на безработните лица
4.5	Национална политика по заетостта
ТЕМА 5. ЦЕНА НА РАБОТНАТА СИЛА	
5.1	Същност и функции на цената на работната сила
5.2	Елементи на цената на работната сила
5.3	Фактори, определящи цената на работната сила
ТЕМА 6. РАБОТНА ЗАПЛАТА	
6.1	Същност на работната заплата
6.2	Подходи и механизми за определяне на работните заплати
6.3	Същност, определяне и изменение на минималната работна заплата
6.4	Определяне на основна и брутна работна заплата
ТЕМА 7. СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	
7.1	Същност на социалното осигуряване
7.2	Система за задължително здравно осигуряване
7.3	Система за задължително обществено осигуряване

7.4.	Доброволно социално осигуряване
ТЕМА 8. РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ПАЗАРА НА ТРУДА	
8.1	Същност на равните възможности на пазара на труда
8.2	Дискриминация на пазара на труда
ТЕМА 9. ИНВЕСТИЦИИ В ЧОВЕШКИ КАПИТАЛ	
9.1	Същност на инвестициите в човешки капитал
9.2	Същност на качеството на труда
9.3	Фактори, влияещи на качеството на образованието и Обучението
ТЕМА 10. ИНДУСТРИАЛНИ ОТНОШЕНИЯ	
10.1	Същност на индустриалните отношения
10.2	Синдикатите като заинтересована страна в индустриалните отношения
10.3	Организациите на работодателите като заинтересована страна в индустриалните отношения
10.4	Държавата като заинтересована страна в индустриалните отношения
ТЕМА 11. КОЛЕКТИВНО И ИНДИВИДУАЛНО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ	
11.1	Същност и функции на колективното трудово договаряне
11.2	Подготовка и провеждане на колективните трудови преговори
11.3	Колективен трудов договор
11.4	Индивидуални трудови отношения
ТЕМА 12. БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД	
12.1	Същност на безопасните и здравословни условия на труд
12.2	Международни, национални стандарти и национална политика в областта на безопасността и здравето при работа в България
12.3	Задължения на работодателите и наемния персонал по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд
12.4	Показатели за оценяване на условията на труд

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Икономика на труда“, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение включват използването на различни учебни ресурси и дейности, по-важните от които са:

- учебни ресурси – електронен учебник и/или електронно учебно помагало; мултимедийни презентации и/или видеолекция и учебен филм; набори от файлове и интернет страници и др.;
- учебни дейности – разписание за насрочване на срещи със студенти; създаване на различни бази данни за търсене на информация, за речници и уроци, форум и чат и др.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	БРОЙ	ИАЗ ч.
1.	Текущ контрол		
1.1.	Задание (курсова работа по предварително зададена тема)	1	20
1.2.	Тест с отворени и затворени въпроси	1	20
Общо за семестриален контрол:		2	40
2.	Сесиен контрол		
2.2.	Изпит- присъствен тест с отворени и затворени въпроси	1	68
Общо за сесиен контрол:		1	68
Общо за всички форми на контрол:		3	108

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Икономика на труда”, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.
2. Калчев, Р., Ив. Желев, К. Антонова, Икономика на труда, Варна, Изд. Наука и икономика, 2014
3. Калчев, Р., К. Антонова Икономика на труда - ръководство. Варна, Изд. Наука и икономика, 2015.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Колектив, Човешкият капитал. София, НБУ, 2015.
2. Калчев, Р. Развитие на безопасността и здравето при работа в строителството в България. Годишник на ИУ Варна, том 84, Варна: Изд. „Наука и икономика”, 2013, с. 51-88.
3. Kalchev, R. Modern Challenges to the Health and Safety at Work in Bulgaria // Збірник наукових праць „Вісник соціально-економічних досліджень”. Одеса: Одеський національно економічний університет, 2013, р. 6-67.
4. Калчев, Р. Развитие на секторната заетост в България // Известия на ИУ, - Варна: Изд. „Наука и икономика”, 2012, бр. 2, с. 36-48.
5. Калчев, Р. Занятост в строителстве после присоединения Болгарии к Европейскому союзу // Отобранные статьи. IX Всероссийская Научно-практическая Конференция с международным участием „Актуальные проблемы управления экономикой региона”. - Санкт – Петербург: Publishing house „Lubavich”, 2012, - с. 131-135.

Февруари 2020 г.